

INTERVENCIÓ DE L'ASSOCIACIÓ JAM (JOVES ARQUITECTES DE MALLORCA) AL PLE MUNICIPAL DE L'AJUNTAMENT DE PALMA

#SomSaPresó

Llegeix Lluís Gené, membre de l'associació

Palma, 22 de febrer de 2018

Senyor Batle, Regidors i Regidores, assistents. Bon dia.

Avui parlaré en nom de la Coordinadora d'Entitats #SomSaPresó, de la qual els Joves Arquitectes de Mallorca en formam part.

L'urbanisme de la nostra ciutat s'ha anat consolidant fins arribar al que coneixem avui al llarg dels seus més de 2.000 anys d'història en un procés complex on han intervingut la gent, els carrers, l'espai públic, els edificis, les activitats i les interaccions que s'han produït entre ells i que han anat canviant al llarg dels anys. La ciutat és on es desenvolupa la vida material, sentimental i espiritual en totes les seves manifestacions: individuals i col·lectives. Tots els edificis que han intervingut en aquest conjunt de processos en formen part, ja siguin patrimoni major o de caràcter més anònim o quotidià. Perquè som història i històries.

Així, entenem l'antiga presó de la carretera de Sóller no com un solar, sinó com un espai d'oportunitat. Enfront de la tàbula rasa, volem reivindicar la bellesa invisible dels edificis abandonats, la necessitat de repensar i reutilitzar els espais buits i les infraestructures en desús per aprofitar d'aquesta manera els recursos que ja tenim i que formen part de la nostra identitat i de la nostra memòria històrica, visual i afectiva, actuant així de forma molt més sostenible i respectuosa.

A nivell urbanístic, l'antiga presó també té un gran potencial, fent de ròtula a mig camí entre el centre històric i la universitat, situada en una barriada, Cas Capiscol, amb gran necessitat d'equipaments i d'un focus que el cohesioni com a barri.

La presó no és incompatible amb l'ús d'habitatge. Com arquitectes i com a joves sabem de la importància de l'habitatge digne, assequible i accessible. És una necessitat imperiosa que nosaltres mateixos patim. Però això no resta que es puguin dur a terme nous projectes creatius en espais públics. És més, són necessaris tots dos, es complementen i s'entrellacen. Hi aporten valor i a més, la presó és a menys de 100 metres del que serà la nova barriada que en pocs anys veurem a l'antic quarter de Son Busquets. Allà hi ha prevista la construcció de més de 800 habitatges que suposaran uns 2.500 veïnats nous. Per cert, esperem que també allà s'oblidi l'antiga idea d'arrasar amb tot i es sàpiguen respectar els elements característics de les edificacions de les casernes que conformen els rastres de la nostra història més recent. Aquestes s'han de poder incorporar i compatibilitzar amb el projecte d'urbanització.

Així, donant una segona vida i una segona oportunitat a la presó, en aquest emplaçament, ben comunicat, entre la via de Cintura i la Carretera de Sóller, també amb transport públic i carril bici, podria esdevenir no només un equipament de barri i de ciutat sinó de tota l'illa, fomentant d'aquesta manera la descentralització de les activitats culturals donant noves oportunitats als barris, més enllà del centre històric.

I és que a Palma hi ha molt de talent, inquietuds i creativitat, però també molts espais buits i col·lectius sense espais que conformen una col·lisió de gent amb idees i amb potencial de canvi. El suport del nou espai guanyat pot donar peu a la creació de coneixement, eines, connexions i recursos a les entitats i crear així un major impacte a la ciutat.

Tallers, mercats, pop up, coworking, assessoria, cantina, locals d'assaig i gravació, espais coberts, fires de mostres, concerts, allotjament per a joves, gimnàs, cafè, debat, espais de reunió, d'exposicions, conferències... són algunes de les propostes que s'hi podrien dur a terme.

Ja ho han fet en altres indrets de l'Estat espanyol, com el Centre de Creació a l'antiga presó provincial de Segòvia, el Projecte Cultural a la presó de Lleida, l'espai de Creació Artística a la de Mataró, o a la Model de Barcelona. I encara que no siguin centres penitenciaris, trobam grans actuacions de reconversió d'espais en desús ben interessants com el Matadero de Madrid o el projecte autogestionat a un antic recinte fabril a can Batlló, al barri de Sants de Barcelona.

I aquí a Palma tenim un edifici amb una estructura que es troba en bon estat de conservació. Són 11.791 m² buits i ara tenim l'oportunitat històrica d'alliberar-los i omplir-los amb innovació social, cultural i creativa. La presó és un edifici molt gran, com no n'hi haurà d'altre en tota Ciutat, amb espais generosos i de gra petit, que permetrien una gran versatilitat i flexibilitat a l'hora de pensar amb molts usos i espais compartits, diferents i canviant. I a Palma hi ha un dèficit de punts de trobada i de treball per a diferents col·lectius i en aquest sentit la presó convidaria a ser un perfecte ecosistema cultural i social autogestionat on s'hi treballàs des de la transversalitat fent així ampliar i expandir l'impacte social. No ho deixem passar.

jovesarquitectesmallorca@gmail.com
jovesarquitectesmallorca.wordpress.com

somsapreso@gmail.com